

tap chí

LỊCH SỬ QUÂN SỰ

30 Năm
Tập chí Lịch sử quân sự
(18/9/1982 - 18/9/2012)

249
09/2012
NĂM THỨ BA MƯƠI

VIỆN LỊCH SỬ QUÂN SỰ VIỆT NAM - BỘ QUỐC PHÒNG

VIỆN LỊCH SỬ QUÂN SỰ VIỆT NAM - BỘ QUỐC PHÒNG

ISSN-086-7683. GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ: 98/GP-BTTTT VÀ GIẤY PHÉP SỬA ĐỔI, BỔ SUNG SỐ: 451/GP-BTTTT

Email: tlcsqs@yahoo.com; tlcsqs@gmail.com

TOÀ SOẠN: 1B NGUYỄN TRI PHƯƠNG, BA ĐÌNH, HÀ NỘI. ĐIỆN THOẠI: (04)3733 4883; (069) 553 093; Fax: 84-4-3733 4883

ĐỊA CHỈ LIÊN LẠC PHÍA NAM: 64/41C Cửu Long, phường 2, quận Tân Bình, T.p Hồ Chí Minh. ĐIỆN THOẠI: (08) 3848 5014; (069) 665102

MỤC LỤC

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP
 Chủ tịch
 PGS, TS VŨ QUANG ĐẠO
 Ủy viên
 PGS, TS NGUYỄN ĐÌNH XUÂN HÀM
 PGS, TS NGUYỄN VĂN ĐƯƠNG QUANG NINH
 PGS, TS NGUYỄN THỊ THÁI HẸN
 PGS, TS NGUYỄN VĂN MẠNH HÀ
 ĐHQG, PGS, TS HOÀNG KHANG
 PGS, TS TRẦN QUỐC LONG QUANG ANH MIKY
HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP
 ĐHQG, PGS, TS TRẦN QUỐC LONG
HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP
 ĐHQG, TS PHAN SỸ PHÚC

TRÌNH CHỈNH LÝ
 HUỖ VĂN
 ANH ĐÀ, CỘNG ĐỒNG VIỆT
 ANH KHÁNH ĐÀ
 ANH KHÁNH ĐÀ, CỘNG ĐỒNG VIỆT

Trần Ngọc Long	Tạp chí Lịch sử quân sự-Chặng đường 30 năm	3
Phan Sỹ Phúc	Cách mạng Tháng Tám 1945 qua những trang viết trên Tạp chí Lịch sử quân sự	10
Hồ Khang	Lịch sử chiến tranh cách mạng Việt Nam (1945-1975)-Thành tựu và một số vấn đề khoa học mà Tạp chí cần tiếp tục khai thác	15
Trần Trọng Trung	Tạp chí Lịch sử quân sự và vấn đề đổi mới tư duy biên soạn lịch sử quân sự	22
Trịnh Vương Hồng	30 năm Tạp chí của chúng ta-Nhớ lại và nhắn gửi	28
Nguyễn Bá Quang	Về mảng bài Lịch sử công tác đảng, công tác chính trị	33
Cao Thanh Tân	Giáo dục và tuyên truyền về chủ quyền biển đảo Việt Nam dưới góc nhìn lịch sử	38
Phạm Xanh	Nhận diện chuyên mục "Sách nước ngoài"	42
Nguyễn Khắc Huỳnh	Niềm vui tuổi ba mươi	46
Nguyễn Huy Cầu	Một thời để nhớ!	48
Trần Văn Thức	Cảm nhận từ những bài viết	53
Hồ Sơn Đài	Tản mạn của một cộng tác viên ở miền Đông Nam Bộ	56
Nguyễn Minh Phụng	Đôi dòng cảm nghĩ của một bạn đọc ở Đồng bằng sông Cửu Long	60
Nguyễn Văn Báo	Tạp chí Lịch sử quân sự với công tác giáo dục, đào tạo ở các học viện, nhà trường quân đội hiện nay	63
Hoàng Chí Hiếu	Tạp chí Lịch sử quân sự với việc giảng dạy ở Khoa lịch sử, Trường Đại học Sư phạm Huế	65
***	Bạn đọc với Tạp chí Lịch sử quân sự	68
	LỊCH SỬ QUÂN SỰ THẾ GIỚI	
Vũ Dương Ninh	Nghiên cứu lịch sử Chiến tranh Lạnh-Nhìn lại những điểm nóng ở Đông Á 1945-1991	71
	LỊCH SỬ VÀ NHÂN CHỨNG	
Lê Đình Sỹ	Nhớ về những bước "thăng trầm"	80
Nguyễn Mạnh Hà	Mấy điều đặc biệt và những ấn tượng về Tạp chí Lịch sử quân sự	85
Hoàng Hữu Lượng	Những kỷ niệm không thể nào quên	89
Vũ Tang Bông	Những ký ức không phai	91
Nguyễn Đình Khiêm	Nhớ về những chuyến đi theo dòng lịch sử	94
	DỌN VƯỜN LỊCH SỬ	98
	LỊCH SỬ QUÂN SỰ ĐÓ... ĐÂY	99
	TIN HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC	100

TẠP CHÍ LỊCH SỬ QUÂN SỰ VỚI VIỆC GIẢNG DẠY Ở KHOA LỊCH SỬ, TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HUẾ

HOÀNG CHÍ HIẾU (*)

Bất cứ một tạp chí khoa học nào muốn tồn tại và phát triển bền vững, ngoài việc luôn phải duy trì chất lượng, cần phải có lượng độc giả ổn định và ngày càng mở rộng. Các trường đại học, nhất là đại học sư phạm, là môi trường lý tưởng để đạt được điều đó. Bởi phạm vi phổ biến và ảnh hưởng của tạp chí không chỉ giới hạn tức thời trong số lượng vài trăm cán bộ, sinh viên mà phải tính tới hàng chục ngàn, thậm chí là hàng trăm ngàn học sinh phổ thông ở những nơi mà sinh viên sẽ công tác sau khi ra trường. Lịch sử quân sự (LSQS) là một trong số ít tạp chí có được môi trường lý tưởng đó. 30 năm qua, tại Khoa Lịch sử, Trường Đại học Sư phạm Huế, LSQS là một trong những tạp chí được đặt mua dài hạn, đặc biệt lại được đông đảo giảng viên, sinh viên, học viên cao học và nghiên cứu sinh quan tâm nhất, không chỉ bởi tiêu chí của Tạp chí gần gũi về chuyên môn với Khoa mà chính bởi chất lượng và tác dụng thiết thực của Tạp chí đối với công tác giảng dạy và nghiên cứu khoa học của Khoa.

Với nội dung phong phú, trải đều trên nhiều lĩnh vực, với nhiều chuyên mục không ngừng phát triển và mở rộng, Tạp chí đã cung cấp cho người đọc những tư

liệu mới, nhận thức mới về những khía cạnh khác nhau của lịch sử. Nhiều vấn đề lịch sử liên quan đến những con người và sự kiện cụ thể gây tranh luận trong thời gian dài, dần được làm sáng tỏ. Các chuyên mục của Tạp chí như *"Trang tư liệu"*, *"Lịch sử và nhân chứng"*, *"Sửa lại cho đúng, bàn thêm cho rõ"*, *"Dọn vườn lịch sử"*... đã góp phần định hướng nhận thức, giúp giảng viên, sinh viên tiếp cận được sự thật lịch sử. Có thể dẫn ra ở đây rất nhiều vấn đề lịch sử mà Tạp chí công bố đã được chúng tôi đưa vào các bài giảng hoặc giáo trình. Đó là những sự kiện quan trọng, những nét sáng tạo và quá trình chuẩn bị cho Cách mạng Tháng Tám 1945; về Đội Việt Nam tuyên truyền Giải phóng quân và các đội viên, quyết định thay đổi phương châm tác chiến trong chiến dịch Điện Biên Phủ và về người cầm cờ trên nóc hầm tướng De Castries (7-5-1954); Về ngày cuối cùng của chiến dịch Điện Biên Phủ, các vấn đề xung quanh trận chiến đấu trên Đồi A1, về thời điểm giao thừa Tết Mậu Thân 1968... Về chiếc xe tăng đầu tiên húc đổ cổng Dinh Độc Lập; về thời điểm treo cờ trên nóc Dinh... Mặt khác, nhiều nhận thức mới tiếp cận từ Tạp chí được vận

(*) TS, Khoa Lịch sử, Trường Đại học Sư phạm Huế.

Đại biểu tham dự Hội nghị Cộng tác viên Tạp chí LSQS khu vực miền Trung, tổ chức tại thành phố Huế (tháng 12-2004). Ảnh: Hà Hải.

dụng rộng rãi tại Khoa, qua đó góp phần phổ biến, lan tỏa đến không chỉ một vài người đọc mà nhiều thế hệ sinh viên và xa hơn là đến đông đảo học sinh khắp mọi miền đất nước khi những sinh viên này ra trường, đi dạy.

Ở chiều ngược lại, Tạp chí là diễn đàn khoa học uy tín để nhiều giảng viên trong Khoa công bố kết quả nghiên cứu mới của mình, qua đó làm tăng giá trị khoa học của bài giảng, giáo trình hoặc đề tài các cấp có liên quan vấn đề đang nghiên cứu. Từ giữa những năm 80 của thế kỷ trước, một số giảng viên trong Khoa đã có bài viết đăng tải. Theo thời gian, mối quan hệ giữa Khoa Lịch sử với Tạp chí nói riêng và đối với nhiều cá nhân trong Viện LSQS Việt Nam nói chung không ngừng gắn bó và phát triển. Cán bộ Khoa được mời tham gia các hội thảo khoa học do Viện tổ chức, hoặc Khoa mời cán bộ của Viện, của Tạp chí giảng dạy cao học, hướng dẫn luận văn hoặc tham gia hội đồng chấm luận văn thạc sĩ, tiến sĩ, hội đồng nghiệm thu đề tài khoa học các cấp,

nói chuyện chuyên đề cho sinh viên... Những hoạt động này đã làm đa dạng hóa phương thức đào tạo, qua đó trực tiếp góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập của Khoa.

Thông qua công tác giảng dạy và các hoạt động khoa học, từ những giảng viên, đội ngũ cộng tác viên của Tạp chí không ngừng được mở rộng đến những nghiên cứu sinh, học viên cao học và sinh viên trong Khoa. Đến từ những địa bàn khác nhau, một số nghiên cứu sinh, học viên cao học đã có bài viết công bố trên tạp chí, về nhiều vấn đề ở khu vực miền Trung và Tây Nguyên như vấn đề đấu tranh chống Mỹ và chính quyền Ngô Đình Diệm cưỡng ép đồng bào miền Bắc di cư vào Nam sau Hiệp định Genève 1954 ở các tỉnh Khu IV cũ; vấn đề đấu tranh chính trị trong cách mạng miền Nam trong kháng chiến chống đế quốc Mỹ, nhất là về phong trào đô thị, vấn đề đấu tranh chống chính sách dinh điền, khu trù mật của chính quyền Ngô Đình Diệm,... Sự mở rộng mạng lưới cộng tác

viên như vậy đã khẳng định quá trình lớn mạnh không ngừng của Tạp chí, góp phần tạo nên tính phong phú cho các số tạp chí, với cách viết đa dạng và những phát hiện độc đáo, có sức hút đông đảo bạn đọc và người nghiên cứu. Những điều đó cũng góp phần tạo dấu ấn riêng mà nhiều tạp chí khác không có, mà chỉ lặp đi lặp lại một số tác giả quen thuộc. Mặt khác, việc công bố được bài viết trên Tạp chí còn đánh dấu bước trưởng thành trong nghiên cứu khoa học của nhiều học viên, kết hợp học đi đôi với hành, qua đó nâng cao chất lượng của luận văn hoặc luận án, điều mà ít cơ sở đào tạo sau đại học có hoặc không chú ý.

Đối với tác giả bài viết này, LSQS là nơi chấp cánh cho sự trưởng thành từng bước trong quá trình học tập và nghiên cứu khoa học. Kể từ năm 2001, khi bắt đầu cộng tác với Tạp chí, tôi còn là sinh viên năm cuối của Khoa Lịch sử, Trường Đại học Sư phạm Huế. Đến nay, trải qua những cương vị và môi trường công tác khác nhau, đồng hành với sự trưởng thành từng bước trong giảng dạy và nghiên cứu khoa học của tôi là hành trang không thể thiếu: *Tạp chí LSQS*. Trước đây cũng như hiện nay, LSQS là nguồn bổ sung kiến thức thường xuyên, đồng thời là địa chỉ tin cậy để tôi “gửi gắm” những đứa con tinh thần của mình. Thông qua Tạp chí, tôi có cơ hội được giao lưu, tiếp xúc với nhiều nhà nghiên cứu, đồng nghiệp trên mọi miền Tổ quốc để mở rộng quan hệ công tác. Quá trình thực hiện Luận án Tiến sĩ, tôi cũng nhận được rất nhiều sự hỗ trợ từ những cá nhân trong Viện và Tạp chí. Đó không chỉ là những đánh giá, nhận xét, góp ý của

những người với tư cách từ thành viên Hội đồng chấm mà còn là sự nhiệt tình của anh em trong Tạp chí trợ giúp việc sưu tầm tư liệu và làm những thủ tục cần thiết để bảo vệ chính thức,... Điều cần nói thêm là không chỉ cá nhân tôi mà từ nhiều địa phương khác nhau, những anh em cộng tác viên, dù thường xuyên hay không thường xuyên, đều được Tạp chí đối xử thân tình như vậy. Hy vọng rằng, nét đẹp đó sẽ trở thành truyền thống và được tiếp nối qua nhiều thế hệ của Tạp chí.

Điều cuối cùng tôi muốn đề cập đến trong bài viết này là sự trọng thị và tình cảm quý mến của nhiều thế hệ thầy và trò của Khoa dành cho Ban Biên tập Tạp chí. Luân phiên hàng năm, hoặc ở Huế hoặc ở Đà Nẵng, những cuộc gặp mặt cộng tác viên cuối năm của Tạp chí luôn được mong đợi, trở thành một “sự kiện” thường xuyên đối với nhiều giảng viên Khoa Lịch sử và nhà nghiên cứu lịch sử tại Huế. Những cuộc gặp mặt đó, bên cạnh đón nghe kết quả sau một năm hoạt động của Tạp chí, còn là dịp để anh em chúng tôi có những góp ý tâm huyết để nâng cao hơn nữa chất lượng Tạp chí. Những thành tích đạt được của Tạp chí cũng trở thành niềm tự hào chung mà mỗi chúng tôi có vinh dự góp phần.

Vượt qua khuôn khổ của một tạp chí khoa học quân sự, LSQS đã trở thành tạp chí khoa học có uy tín trong giới nghiên cứu và giảng dạy lịch sử nói chung, và không chỉ bó hẹp trong môi trường quân đội, LSQS thực sự trở thành nguồn tài liệu học tập không thể thiếu của đông đảo thế hệ sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh ở Khoa Lịch sử, Trường Đại học Sư phạm Huế và người nghiên cứu xứ Huế ■